

gødning til nitratfølsomme indvindingsområder. Den foreslåede ordning omfatter en godkendelsesordning for indsatsområder og ikke nitratfølsomme indvindingsområder, jf. bemærkningerne til § 2.

2.3 Vandforsyningsstruktur

Iværksættelse og finansiering af grundvandsbeskyttelse, som ikke pålægges forureneren, bør primært være en offentlig opgave. Imidlertid er der en del områder, hvor der ikke eksisterer andre (tilstrækkelige) kilder til finansiering end over vandprisen. Dette gælder i særlig grad en supplerende indsats over for landbrugets forurening i de områder, hvor de generelle tiltag ikke slår til, og en indsats på depotområdet, der ligger ud over den offentligt finansierede oprydning, samt udgifter til overvågning af grundvandet i indvindingsoplande.

Drikkevandsudvalget anbefaler derfor, at vandforsyningerne i højere grad end hidtil skal kunne vælge at finansiere supplerende foranstaltninger til beskyttelse af indvindingsområder, herunder områder med særlige drikkevandsinteresser, hvor der ikke er andre tilstrækkelige finansieringskilder. Dette vil sammen med stigende udgifter til etablering af nye borer og andre foranstaltninger, når skaden er sket, medføre en større økonomisk belastning af vandforsyningerne, ligesom der vil være et øget behov for at kunne trække på faglig ekspertise.

Det vil formentlig ikke være i strid med det »hvile-i-sig-selv-princip«, som antages at gælde på vandforsyningsområdet, at en vandforsyning anvender midler til f.eks. forebyggende foranstaltninger i sit indvindingsopland. Da spørgsmålet i praksis har givet anledning til diskussion, anbefaler Drikkevandsudvalget dog, at usikkerheden omkring dette fjernes ved, at man i vandforsyningslovens betalingsregler lovfæster »hvile-i-sig-selv-princippet« og indsætter en opregning af udgiftsarter, som vandforsyningerne lovligt kan afholde. Denne opregning skal - ud over de traditionelle vandforsyningsudgifter (etablering, vedligeholdelse og drift af selve anlægget og ledningsnettet) - omfatte udgifter til grundvandsbeskyttelse, herunder både forebyggende tiltag og afværgeforanstaltninger, samt udgifter til kortlægning og overvågning af grundvandet i indvindingsoplandet af hensyn til drikkevandsproduktionen. Såfremt vandforsyningen indgår i et forpligtende samarbejde med andre vandforsyninger, jf. nedenfor, skal der af vandforsyningens indtægter kunne afholdes udgifter af samme art i forbindelse med samarbejdet.

Taksterne vil stadig skulle godkendes/fastsættes af kommunen, jf. vandforsyningslovens § 53, og der kan på denne måde gribes ind over for private vandforsyningers urimeligt høje udgifter eller udgifter, der ikke er hjemmel til at afholde, i det omfang de kræver en takstforhøjelse.

Drikkevandsudvalget var enig om, at det skal være et mål så vidt muligt at bevare en decentral vandforsyningsstruktur med et stort antal mindre vandforsyninger. En decentral indvindingsstruktur er miljømæssigt og forsyningsmæssigt at foretrække, og få, centrale vandværker vil medføre en øget transporttid for vandet og dermed en øget risiko for bakteriologisk forurening. Desuden er det vigtigt at bevare det lokale engagement i grundvands- og drikkevandskvaliteten, og dette kan fremmes ved at bevare mange små, brugdrevne vandforsyninger.

Selv om Vandfonden kan støtte mindre vandforsyninger med forureningsproblemer, vil det formentlig ikke kunne undgås, at en del, især små, vandforsyninger vil blive nedlagt i de kommende år, bl.a. på grund af forureningsproblemer. Fonden løser desuden ikke grundlæggende de ulemper i form af manglende økonomisk og faglig kapacitet, som en meget decentral vandforsyning også har. Udvalget anbefaler derfor, at der skabes rammer for, at vandforsyninger i fællesskab kan løfte de opgaver, som overstiger den enkelte vandforsynings økonomiske og faglige formåen. På denne måde kan man sikre en bedre koordinering og udnyttelse af ressourcerne og dermed styrke indsatsen for at forbedre grundvands- og drikkevandskvaliteten. Samtidig forbedres mulighederne for, at flere mindre vandforsyninger kan overleve.

Udvalget anbefaler, at der etableres en hjemmel til, at vandforsyninger kan indgå i samarbejder, som på fælles basis kan afholde udgifter til grundvandsbeskyttelse i de af samarbejdet omfattede vandforsyningers samlede nuværende og planlagte indvindingsoplande og eventuelle reserveområder, herunder uudnyttede dele af områder med særlige drikkevandsinteresser. Samarbejderne bør ligeledes kunne danne ramme om en økonomisk udligning i øvrigt mellem de deltagende i forhold til udgifter, som skyldes forurening eller forebyggelse af forureningsproblemer, f.eks. nye borer, omlægning af ledningsnet m.v. Udligningen kan f.eks. ske via et bidrag pr. m³, som er uafhængigt af, hvilke af de deltagende der får nytte af det.

Drikkevandsudvalget har understreget, at samarbejder mellem vandforsyninger normalt bør etableres på disses initiativ. Imidlertid er der en offentlig interesse i, at der etableres velfungerende samarbejder,